

DIT, MIT OG VORES VAND

Om dette hæfte

Dette hæfte er en del af undervisningsaktiviteter udviklet af FN Byens skoletjeneste, YOUNG. Materialet introducerer eleverne til FN, diplomati og internationale samarbejder og sætter særligt fokus på vand som en fornybar – men sårbar – ressource, der kræver fælles ansvar og handling.

Eleverne får indblik i, hvordan lande verden over er afhængige af hinanden, og hvordan FN og diplomati bruges til at håndtere uenigheder og finde løsninger på globale udfordringer, herunder adgang til rent vand.

Undervisningsforløbet er tilrettelagt, så det kan gennemføres på cirka 2–3 lektioner, men øvelserne kan også bruges enkeltvis eller tilpasses den tid og de faglige mål, der passer bedst til jeres klasse.

En del af forløbet er opgaven **Hver dråbe tæller**, hvor vi inviterer eleverne til at arbejde kreativt og bidrage med deres egne udtryk til et fælles kunstprojekt på tværs af landet. Her bliver eleverne medskabere af et samlet værk, der synliggør, hvordan mange forskellige perspektiver og små bidrag tilsammen kan skabe noget større – ligesom internationale løsninger ofte opstår gennem samarbejde på tværs af grænser.

Værket udstilles i FN Byen i uge 43 samt på DOKK1 i Aarhus i uge 44.

Tilmeldig og ekstra bilag

Vi vil meget gerne registrere, hvor mange elever der har arbejdet med materialet. Hvis du ikke allerede har tilmeldt dig via vores hjemmeside, må du derfor meget gerne gøre det – også selvom du allerede har materialet i hånden. Tilmelding sker via QR-koden.

Hvis du mangler – eller har mistet – bilagene til lærervejledningen, kan de nemt downloades ved at scanne samme QR-kode.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Deltag i det nationale kunstværk:

Hver dråbe tæller

Side 4-6

Bliv klogere på FN:

Introduktion til FN

Side 7

Øvelse: Lær om diplomati

Side 8-9

Øvelse: Mere vil have mere - hvem får vandet?

Side 10-12

Hver dråbe tæller

Denne kreative tegneopgave giver eleverne mulighed for at udvikle og formidle deres idéer visuelt. Elevernes bidrag sendes ind til YOUNG, og bliver en del et fælles kunstværk, der viser fælles løsninger og tanker om fremtidens vandforbrug.

Formål

Formålet med “Hver dråbe tæller” er at lade eleverne arbejde med et fremtidsscenario, hvor adgang til rent vand ikke længere er en selvfølge.

Gennem arbejde i fire forskellige råd (Vandrådet, Forbrugsrådet, Sundhedsrådet og Politikerne) får eleverne mulighed for at visualisere vandudfordringer fra forskellige perspektiver.

Fremgangsmåde

Introduktion

Fortæl eleverne, at der lige nu er 2,1 milliarder mennesker i verden, der ikke har adgang til rent drikkevand - på trods af at FN har besluttet, at det er en menneskeret.

Her i Danmark er vi heldige, fordi vi bare kan åbne for hanen og få rent vand. Det er noget, vi tit glemmer at tænke over, fordi det er helt normalt for os.

Forestil jer, at I tænder for vandhanen... og der ikke kommer noget vand? Eller at vandet er forurenet?

- Hvad ville være det sværeste?
- Hvad ville I gøre?

Lad eleverne snakke sammen to og to og saml op i plenum.

Fortæl eleverne, at de nu skal forestille sig, at de er rejst langt ud i fremtiden. Læs derefter følgende historie op for dem.

Danmark – år 2100

Vi er i år 2100 og vi har i mange år vænnet os til et klima, der er meget anderledes end det, vi havde for 100 år siden.

Om sommeren kan der være mange dage, hvor det er meget varmt, og om vinteren kommer der mange dage med meget voldsomt regnvejr.

Grundvandet kan stige og give oversvømmelser – men andre steder mangler der vand, fordi jorden er tør, eller fordi vandet er blevet forurenset.

Rent drikkevand er ikke længere en selvfølge. Mange steder er grundvandet presset af forurening fra landbrug, fabrikker og byer, og i tørre perioder skal man spare på vandet, så der er nok til alle.

Samfundet har fået nye teknologier, men der er stadig store problemer: Hvordan får alle nok rent vand? Hvordan sørger vi for, at ingen bruger for meget, så vi bliver uvenner og hvordan undgår vi at sygdomme spreder sig?

I denne opgave skal I forestille jer, at I lever i Danmark i år 2100. Jeres klasse bliver delt i fire grupper, der hver skal arbejde med, hvordan samfundet kan sikre rent drikkevand og et retfærdigt forbrug, så alle har det godt – både i dag - altså år 2100 - og i fremtiden.

Fremgangsmåde fortsat

Inddeling i grupper

Eleverne inddeles i fire grupper:

- Vandrådet
- Forbrugsrådet
- Sundhedsrådet
- Politikerne

Udlever gruppernes rollekort (bilag 1A) og udfordringer (bilag 1B). Eleverne skal læse og forstå deres rolle og visualisere deres svar ved at tegne på det medfølgende tegneark (bilag 1C).

I må gerne bruge forskellige materialer og teknikker, fx akvarelmaling, silkepapir, farveblyanter eller tuscher. collage (klip og klister) og tegning, mønstre eller symboler. Det er kun fantasien der sætter grænser.

Fremgangsmåde fortsat

Du som lærer må vurdere, hvor lang tid eleverne skal have til opgaven.

Afrunding

Hvis I har tid kan du lade eleverne vise deres dråber frem for resten af klassen, og bed dem om at fortælle:

- Hvilken gruppe de tilhører (om deres gruppe er et råd eller politikerne)
- Hvad de har tegnet / kreeret
- Hvilket problem handler deres løsning om
- Hvordan hjælper løsningen mennesker i år 2100

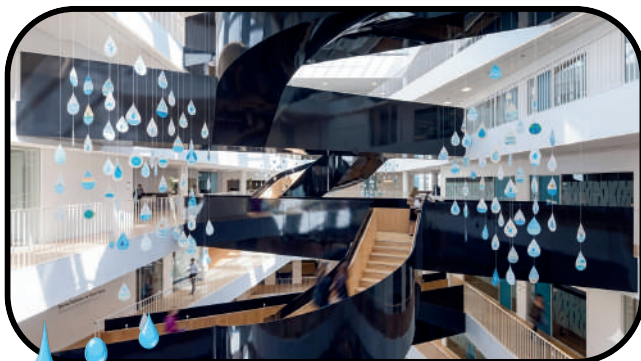
Materialer

- Rollekort (Bilag 1A)
- "Spillekort" med udfordringer (Bilag 1B)
- Tegneark med dråbeform (Bilag 1C)
- Sakse til at klippe dråbeformen ud med
- Tuscher, farveblyanter, maling, silkepapir etc.

Indsend bidragene

- Hvis du har modtaget en returkuvert, så anvend den og send den retur senest 1. oktober.
- Bidrag kan også sendes på egen regning senest 1. oktober til: Att: YOUNG, Marmorvej 51, 2100 København Ø.
- Det er også en mulighed at aflevere bidragene senest 1. oktober på Marmorvej 51, 2100 København Ø. Send da en mail senest dagen før.
- Det er også en mulighed at aflevere bidragene på DOKK1 senest 1. oktober i en kuvert mærket "Dit, mit og vores vand - team Familier og børn".

Visualisering af det endelige kunstværk

BLIV KLOGERE PÅ FN

Introduktion til FN

Information til læreren

Det er ikke et krav at eleverne har kendskab til FN, for at kunne lave aktiviteterne i dette hæfte. Hvis du alligevel ønsker at give dem et kort introduktion til FN og hvordan vi arbejder med rent vand og sanitet i et globalt perspektiv, har vi lavet en powerpoint-præsentation, som du kan anvende med eleverne. Du finder powerpoint-præsentationen, som en del af denne undervisningspakke. **Til hver slide er der noter samt refleksionsspørgsmål, du kan anvende som manuskript.**

Powerpoint-præsentationen indeholder følgende slides:

- en forside, der introducerer emnet
- en video, som giver et overblik over FN
- billeder, der illustrerer FN's arbejde med rent vand og sanitet.
- en afrunding, der samler op og leder videre til aktiviteterne

Formål

Formålet med at introducere FN til eleverne er at give dem en grundlæggende forståelse for, hvordan lande samarbejder om fælles udfordringer i verden.

Materialer

Powerpoint-præsentationen "Introduktion til FN"

Øvelse: Diplomati

Formål

Formålet med diplomati-aktiviteten er at give eleverne erfaring med at løse konflikter gennem dialog og samarbejde.

Eleverne får mulighed for at lytte til hinanden, forklare egne behov og finde kompromiser, som alle kan acceptere – som det også foregår i FN og andre internationale samarbejder.

Fremgangsmåde

Introduktion

Forklar eleverne at aktiviteten handler om konflikter og diplomati - altså hvordan man kan finde løsninger gennem samtale frem for skænderi. Fortæl, at aktiviteten minder om den måde, lande samarbejder på i FN.

Inddeling i grupper og roller

Del eleverne i grupper med 5 elever i hver.

- 4 elever er parter i konflikten (2 elever i gr. A / 2 elever i gr. B)
- 1 elev er mægler

Gennemgå reglerne

- Man taler én ad gangen
- Ingen råber eller afbryder
- Alle skal høres

Forklar eleverne at de får udleveret fire forskellige scenarier, rollekort samt en genstand, der bliver centrum for en konflikt.

Gennemførsel af konflikten

Mægleren læser scenariet op for de to grupper (gr. A og B). De to grupper får mulighed for at læse deres rollekort og herefter placerer mægleren genstanden (eksempelvis bolden) mellem de to grupper.

Fremgangsmåde fortsat

Mægleren forsøger sig i første omgang med disse faste kernespørgsmål, som begge grupper skiftevis bliver stillet:

- Kan du forklare, hvorfor det her er vigtigt for dig?
- Hvad er du mest bekymret for, hvis du ikke får det?
- Er der noget du godt kunne undvære?
- Hvad ville være mest uretfærdigt for dig?

Hvis det er nødvendigt, kan du gå rundt og støtte grupperne, men forsøg ikke at bland dig i løsningen.

Grupperne skal sammen blive enige om én løsning, som begge parter kan leve med.

Fælles opsamling i klassen

Snak med eleverne om følgende:

- Hvad gjorde mægleren, der hjalp?
- Var løsningen helt perfekt for nogen?
- Hvorfor kan det være svært at finde en løsning?
- Hvorfor er kompromiser vigtige? (nogle elever skal eventuelt have hjælp til at forstå hvad kompromiser betyder)
- Perspektiv til større problematikker. Eksempelvis når lande blive uenige om landegrænser og ressourcer.

Afslut med pointen

Diplomati handler om at lytte, tage ansvar og finde fælles løsninger - ligesom det foregår i FN.

Materialer

- Mæglerkort og genstand (printes, klippes, og udleveres til mægler-eleverne)
- Kort powerpoint-præsentation: "**Diplomati_regler og spørgsmål**"

Mere vil have mere – hvem får vandet?

Formål

Formålet med øvelsen er at give eleverne en konkret og erfaringsbaseret forståelse af drikkevand som en fælles og begrænset ressource. Gennem en simpel simulation oplever eleverne, hvordan individuelle valg har betydning for fællesskabet, og hvordan overforbrug kan føre til vandmangel – også selvom ressourcen genopfyldes.

Øvelsen skal gøre eleverne bevidste om sammenhængen mellem forbrug, ansvar og bæredygtighed samt styrke deres evne til at reflektere over samarbejde og retfærdig fordeling af naturressourcer.

Samtidig understøtter aktiviteten elevernes forståelse af globale udfordringer knyttet til adgang til rent drikkevand.

Fremgangsmåde

Introduktion

Start med en fælles snak om vand. Fortæl eleverne, at vand er noget af det vigtigste vi har på jorden. Alle mennesker har brug for vand for at kunne drikke, lave mad, vaske sig og holde sig sund. Planter, dyr og landbruget kan heller ikke klare sig uden vand.

Forklar eleverne, at vand ikke kun er vigtigt her i Danmark - det er vigtigt overalt i verden. Nogle steder er der masser af vand, mens der andre steder er meget lidt. Derfor skal vand bruges med omtanke og passes på.

Fortæl eleverne, at **alle** mennesker har ret til rent vand. Det betyder, at alle bør have adgang til vand, som er sikkert at drikke, og som ligger tæt på deres hjem. Det er noget, som verdens lande har aftalt gennem FN.

Afslut introduktionen med at forklare, at klassen nu skal lave en aktivitet, hvor vand ses som en fælles ressource, og hvor eleverne gennem deres handlinger vil opdage, hvorfor det er vigtigt at dele og passe på vandet.

Fremgangsmåde fortsat

Inddeling i grupper

- Eleverne inddeles i grupper med 4 elever i hver gruppe. Hver gruppe får udleveret 16 stykker slik, kiks eller brikker (brug eventuelt bilag 3A)
- Er der tre elever i gruppen, får gruppen 12 stk.

Forklar eleverne, at slikket/kiksene/brikkerne symboliserer rent drikkevand, som er en fornybar - men begrænset - ressource. Tal kort om, hvad fornybar ressource er, og introducer drikkevand som noget, der bliver fornyet gennem vandets kredsløb, som kan overudnyttes, hvis vi bruger mere, end naturen og infrastrukturen kan nå at genskabe.

Gennemgå reglerne

- Efter hver runde får hver elev lov til at beholde sit indsamlede "vand".
- Alle elever skal tage min. **én ressource pr. runde** for at kunne overleve (drikke, lave mad, vaske sig).
- Efter hver runde bliver vandforsyningen **genopfyldt med halvdelen af det vand, der er tilbage i fællesbunken**. Dvs. hvis eleverne har 8 brikker vand tilbage i fællesbunken, vil de få udleveret 4 brikker vand til fællesbunken, som de skal tage fra i den efterfølgende runde.
- Én fra gruppen noterer, hvor meget vand hver elev tager pr. runde (brug eventuelt bilag 3B).
- Eleverne må tage frit fra vandforsyningen - de behøver ikke blive enige.

Spillets gang

Grupperne kan nu starte aktiviteten, hvor hver elev tager den ønskede mængde vand fra deres fællesbunke. Når de hver især har taget den mængde, de ønsker, skal de kalde på dig/læreren, som genopfylder deres fællesbunke med halvdelen af, hvad de har tilbage i fællesbunken.

Stop spillet efter 3-4 runder

Når eleverne har fået genopfyldt deres ressource 3-4 gange stoppes spillet og I laver en fælles refleksion:

- Er der nogle grupper, hvor alle elever stadig er i live?
- Hvem har mest vand i deres personlige beholdning?
- Hvilke gruppe har mest vand tilbage i fællesforsyningen?
- Hvilke grupper tror, de ville kunne have vand for altid, hvis genopfyldningen fortsætter?
 - Hvad gjorde I anderledes?
 - Hvor meget tog I hver især pr. runde?

Spil eventuelt 1-2 runder mere.

Fremgangsmåde fortsat

Afsluttende refleksion

Snak med eleverne om følgende spørgsmål:

- Hvad er fordelene og ulemperne ved at bruge vand på en bæredygtig måde?
 - Fordel: Der er nok vand til alle
 - Ulempe: Man må begrænse sit vandforbrug og lave fælles aftaler
- Hvad er fordelene og ulemperne ved at bruge vand på en ikke bæredygtig måde?
 - Fordel: Nogle får adgang til meget vand på kort tid (f.eks. landbrug og industri)
 - Ulempe: Vandmangel, konflikter og mangel for fremtidige generationer
- Hvilke konsekvenser kan vandmangel have for:
 - sundhed
 - fødevareproduktion
 - ulighed mellem mennesker og lande?
- Hvordan kan vi selv spare på drikkevandet i hverdagen?
- Hvad kan samfund og lande gøre for at sikre vand til alle?

Materialer

- Vandbrikker til print (Bilag 3A) (anvendes i stedet for kiks eller slik).
- Ark hvor eleverne kan notere, hvor meget "vand" hver elev har taget (Bilag 3B).
- Powerpoint-præsentationen: "**Mere vil have mere_regler**"

Forhåndskendskab

Det er en fordel hvis eleverne på forhånd har kendskab til:

- Forskellen på fornybare og ikke-fornybare ressourcer
- Bæredygtig udvikling
- Vandets kredsløb.

Københavns Universitet har lavet en meget informativ video om vandets kredsløb, som du finder ved at scanne QR-koden:

Om FN byens skoletjeneste

FN Byens skoletjeneste YOUNG klæder børn og unge på til at blive engagerede verdensborgere.

Med FN's arbejde som omdrejningspunkt skaber vi undervisningsforløb, der kombinerer faglig tyngde med leg, dialog og kreativitet.

Vi tilbyder gratis undervisning – både i FN Byen i København og ved events landet over. I er altid velkomne til at besøge os i FN Byen og opleve vores undervisning i unikke internationale rammer.

Vi er et dedikeret hold med forskellige faglige baggrunde, og vi brænder for at gøre komplekse globale problemstillinger nærværende og engagerende, så dine elever kan spejle sig i dem.

Uanset hvor vi mødes, er vores mål det samme: At inspirere næste generation til at forstå FN's arbejde og deres egen rolle i verden – og til at tænke globalt og handle lokalt.

Scan QR-koden og læs mere eller book et forløb

